

Розділ 4

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

УДК 342.565

Н. В. Бабяк

СТАН І ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ УКРАЇНИ

Проаналізовано загальний стан інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування адміністративних судів України, його складові елементи та умови здійснення. Розкрито сутність існуючих проблем, запропоновано шляхи та методи їх вирішення.

Доведено, що лише цілеспрямоване і науково обгрунтоване використання системи інформаційно-аналітичного забезпечення є одним із чинників, які обумовлюють ефективність адміністративних судів у сфері захисту прав та законних інтересів громадян у відносинах з органами державної влади.

Ключові слова: адміністративні суди, інформаційно-аналітична діяльність, інформаційні ресурси, нормативно-правове і кадрове забезпечення адміністративного судочинства.

Постановка проблеми. Інформаційно-аналітичне забезпечення адміністративних судів є важливим видом допоміжної діяльності в реалізації ними своїх функцій. Воно охоплює всі етапи їх діяльності і включає збір, обробку, аналіз інформації та рекомендації щодо використання підготовлених суддівських рішень.

Дослідження форм та методів організації діяльності адміністративних судів без урахування їх інформаційно-аналітичного забезпечення можна вважати недосконалим і малоефективним. Значення інформаційно-аналітичного забезпечення полягає в його надважливості у процесі якісного захисту прав і свобод громадян, також під час успішного вирішення завдань, що стоять перед адміністративними судами.

Стан дослідження. Слід зазначити, що окремі аспекти інформаційно-аналітичної роботи в юридичній літературі розглянуто у працях В. Авер'янова, Б. Андрушківа, І. Арістової, О. Бандурки,

М. Бідняка, К. Белякова, В. Брижка, Р. Калюжного, Б. Кормича, С. Кумицького, В. Ліпкана, О. Логінова, В. Малиновського, Н. Михайлюка, П. Мельника, Т. Писаревської, В. Поповича, С. Телішевського, А. Тривайла, В. Цимбалюка, В. Шамрая та ін.

Утім, незважаючи на значний науковий доробок дослідників у сфері інформаційно-аналітичної діяльності органів влади, багато теоретичних і практичних питань, особливо щодо функціонування адміністративних судів, залишаються недостатньо дослідженими.

Метою статті є комплексне дослідження особливостей інформаційно-аналітичної діяльності адміністративних судів України і шляхів вирішення існуючих проблем.

Виклад основних положень. Значення інформаційно-аналітичної роботи в діяльності адміністративних судів усіх рівнів обумовлюється тим, що її результатом повинно бути окреслення не тільки основних засад якісного вирішення адміністративних справ, а й конкретних шляхів усунення існуючих недоліків під час їх розгляду.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності адміністративних судів являє собою органічну єдність роботи щодо раціональної організації процесу систематизації та обробки необхідної інформації для провадження ефективного адміністративного судочинства. За допомогою інформаційно-аналітичного забезпечення узгоджуються, координуються і кооперуються зусилля судів щодо визначення завдань і досягнення загальної мети у вирішенні адміністративних справ. Слід зазначити, що створення інформаційно-аналітичної системи в адміністративних судах не тільки не вимагатиме додаткового персоналу, а й звільнить суддів від виконання не властивих їм функцій.

У сучасних умовах, коли постійно зростають вимоги про скорочення термінів і підвищення якості розгляду адміністративних справ, сучасні інформаційні системи здатні забезпечити швидкий доступ суддів до банків законодавчих даних та до узагальнених матеріалів судової практики. Вони дозволять автоматизувати, а отже, уніфікувати судове діловодство, забезпечити якісний розгляд адміністративних справ [1].

Основною функцією системи інформаційно-аналітичного забезпечення адміністративних судів є своєчасне надання суддівської інформації, яка має відповідати вимогам своєчасності, повноти даних для прийняття та виконання рішень з адміністративних справ. Ми цілком погоджуємося з думкою вчених, які вважають, що інформаційно-аналітичне забезпечення має містити у собі не лише підготовку, а й реалізацію інформаційних ресурсів як засобів і методів використання усієї інформаційної бази, «способів організації нормативно-

довідкової інформації, побудови банків даних, зокрема побудови і ведення інформаційної бази тощо» [2, с. 38].

Рішенням Ради суддів України від 2 квітня 2004 року було затверджено розроблену Державною судовою адміністрацією України Програму інформатизації судів загальної юрисдикції, інших органів та установ судової системи на 2004–2006 роки. Завдяки цьому документу розпочалось упровадження низки комп'ютерних програм, що мало значно підвищити рівень інформаційного забезпечення судів.

До основних завдань функціонування системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності адміністративного судочинства слід віднести можливість оперативного отримання інформації у повному обсязі, систематизованому стані для зручного використання в процесі розгляду та вирішення тих чи інших адміністративних справ. Накопичення необхідної інформації та організація роботи зі службовими документами нині є однією з основних складових інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності адміністративних судів. Варто наголосити, що головним результатом інформаційно-аналітичного забезпечення повинні стати об'єктивні висновки і конкретні рекомендації з поліпшення роботи судів. Водночас треба зважити, що на цей процес останнім часом значний вплив має застосування нових інформаційних технологій, методів інформаційно-документаційного забезпечення адміністративного судочинства.

Інформаційно-аналітичне забезпечення мусить базуватися на цілісній та несуперечливій інформації в інфраструктурі обліків інформаційно-пошукової системи, яка повинна бути задіяна шляхом використання типового програмного забезпечення, єдиної технології обробки та обміну даними, типової структури даних та правил їх застосування [3].

Під час здійснення інформаційно-аналітичної діяльності треба дотримуватись таких принципів, як: своєчасність – вчасне отримання, обробка та аналіз інформації; цілеспрямованість – орієнтація на досягнення поставленої мети; системність – комплексний підхід до аналізу проблеми дослідження; достовірність – правильний добір фактів, виокремлення найважливіших з них; повнота – використання всієї наявної інформації, що стосується проблеми дослідження; неперервність – постійний моніторинг інформації щодо проблеми дослідження; обґрунтованість – отримання аргументованих результатів; чіткість викладу висновків – простота й доступність викладання аналітичного матеріалу [4].

Організація інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності адміністративних судів здійснюється відповідно до вимог законів

України, актів Президента і Кабінету Міністрів України, інших державних законодавчих актів, відомчих нормативно-правових актів, що регулюють цю діяльність.

Важливим напрямом підвищення ефективності діяльності адміністративних судів є подальше вдосконалення нормативно-правової бази процесу їх інформаційно-аналітичного забезпечення [6]. Зокрема, вважаємо, нагальною є потреба розроблення та прийняття на державному рівні інструкції з документаційного забезпечення цих судових органів, порядку переліків та класифікаторів судівської документації на місцях.

Удосконалення нормативно-правового регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення адміністративних судів повинно гарантувати: отримання повної і необхідної інформації, спрямованої на вироблення ефективних рішень під час розгляду адміністративних справ; ефективне використання цих інформаційних обліків, досягнення їхньої вірогідності, актуальності та системності; впровадження новітніх методів у сучасне інформаційно-аналітичне забезпечення. З цією метою було ухвалено низку спеціальних нормативно-правових актів, програм, зокрема Указ Президента України від 20 жовтня 2005 р. «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» [6].

Важливе значення для успішного нормативно-правового забезпечення інформаційно-аналітичної роботи в адміністративних судах має реалізація принципу гармонізації законодавства України із європейським правом, що повинно ґрунтуватися на узгодженості (адаптації, гармонізації) вітчизняного нормативно-правового забезпечення із міжнародними стандартами держав-членів Ради Європи та Європейського Союзу, котрі визначають стандартні принципи обробки персональних даних в автоматизованих системах. Сутність принципу розкрито у Директивах Європейського Парламенту та Ради Європи 95/46/ЄС «Про захист осіб у зв'язку з обробкою персональних даних і вільним обігом цих даних» від 24 жовтня 1995 року [7].

З метою вдосконалення правового регулювання інформаційного забезпечення адміністративного судочинства необхідно систематизувати відомчі нормативно-правові акти, звести їх до єдиного нормативно-правового документа, який має слугувати комплексному вирішенню завдань, пов'язаних із інформаційно-правовим забезпеченням діяльності адміністративних судів, сприяти конкретизації норм і положень щодо порядку збору, накопичення та обробки інформації, підвищенню відповідальності керівників судів за організацію цієї роботи. Також одним зі шляхів вирішення існуючих проблем в інфор-

маційно-аналітичному забезпеченні адміністративного судочинства може стати кодифікація інформаційного законодавства, яка підтримується багатьма науковцями, котрі досліджують національний інформаційний простір [8; 9].

На жаль, серйозну проблему для відділів адміністративного судочинства, які займаються інформаційно-аналітичною діяльністю, становить істотна відсутність відповідних фахівців. Переважно вони не мають спеціальної підготовки в галузі комп'ютерних технологій, а незначний досвід роботи свідчить, як правило, про слабку професійну підготовленість.

Кадрове забезпечення інформаційних підрозділів адміністративних судів вимагає суттєвої реорганізації, бо на сьогодні не відповідає сучасним стандартам. Проблемною є підготовка кадрів, які би поєднували високий рівень знань, умінь та навичок що у правовій сфері, що у сфері інформаційних технологій. Вишкіл фахівців зі спеціальності «Правознавство» передбачає лише навчання на рівні користувача у галузі інформаційних технологій, проте цього явно недостатньо.

Тому запорукою якісної освіти студентів у ВНЗ та їх успішної подальшої професійної діяльності є вдосконалення навчального процесу, і починати формування відповідних умінь та навичок треба з перших років студентства.

Для якісної підготовки та перепідготовки кваліфікованих кадрів необхідно впроваджувати комплексну організацію цільового безперервного навчання спеціалістів для інформаційно-аналітичного забезпечення органів правосуддя, що уможливить їх професійну підготовку та перепідготовку на сучасному рівні з урахуванням особливостей операційної системи та прикладного програмного забезпечення кожного суду [10].

На наш погляд, проблеми з підготовки фахівців у галузі застосування сучасних інформаційних технологій потребують подальшого розв'язання на законодавчому, організаційному, навчально-методичному та матеріально-технічному рівнях. Крім цього, важливо використати досвід діяльності європейських адміністративних судів, що висвітлює, залежно від своєї спеціалізації, насамперед формування основних вимог до професійної підготовки спеціалістів із інформаційно-аналітичного забезпечення [11].

Цей досвід переконливо свідчить, що майбутні фахівці, впровадjuвачі сучасних інформаційних технологій у процесі навчання чи проходження практики мають отримувати цілісне уявлення про склад інформаційних підсистем, їх практичне застосування, технологію

збору, зберігання, обробки та використання інформації. Обов'язковим для них, зокрема, є набуття навиків практичної роботи з інформаційними підсистемами.

В умовах реформування судової системи одним із перспективних напрямків державної політики у цій сфері вбачається інформатизація судів. Але аналіз процесу інформатизації адміністративних судів демонструє свою непослідовність. Ускладнює впровадження новітніх інформаційних технологій недостатня забезпеченість судів комп'ютерним обладнанням, яке є здебільшого застарілим. З огляду на це думається, що важливо послідовно вирішувати питання адаптації інформаційного забезпечення, оперативного надходження правової інформації та загалом систематизації матеріалів судової практики. Вирішення зазначених проблем буде мати належні позитивні наслідки, які сприятимуть [12]:

- підвищенню оперативності збирання та оформлення судових документів під час підготовки і слухання справ;
- скороченню термінів розгляду адміністративних справ;
- формуванню єдиної інформаційної технології судового діловодства й електронного документообігу, а також оброблення судової статистики зі скороченням часу на листування та передавання інформації;
- забезпеченню швидкого доступу суддів і співробітників апаратів судів до великого обсягу актуальної і точної інформації з чинного законодавства і правозастосовної практики;
- зростанню повноти і вірогідності інформації, скороченню термінів її подання до центрального апарату Державної судової адміністрації із судів;
- удосконаленню оперативного збирання та оброблення судової статистики із забезпеченням об'єктивного аналізу правозастосовної практики;
- зростанню ефективності кадрового, організаційного, матеріально-технічного і ресурсного забезпечення діяльності судів зі створенням інструмента інформаційно-аналітичної підтримки прийняття рішень у всіх сферах забезпечення судової діяльності;
- забезпеченню оперативності реагування на звертання суддів і громадян до Державної судової адміністрації;
- налагодженню інформаційної взаємодії судів з Верховним Судом України, Державною судовою адміністрацією, Міністерством юстиції, органами державної влади.

Важливу роль у процесі інформатизації адміністративних судів має відіграти реалізація «Положення про автоматизовану систему

документообігу суду», затвердженого рішенням Ради суддів України від 26 листопада 2010 року [13]. Цьому має сприяти діяльність Державного підприємства «Інформаційні судові системи», сформованого в грудні 2010 року, а також науково-консультативної ради з питань інформаційно-технічного забезпечення, утвореної наказом Державної судової адміністрації України від 4 січня 2013 року [14].

Внаслідок впровадження технології єдиної судової інформаційної системи у роботу судів для них відкривається можливість оперативного формування статистичних даних і необхідної звітності щодо кількості судових справ з метою їх оперативного та ефективного вирішення.

В судах України вже започаткували використання деяких функцій інформаційних систем, зокрема систему електронного документообігу «Діловодство суду», що з'явилася в судах завдяки проекту USAID/MCC «Україна: верховенство права». В умовах зростаючого навантаження на адміністративні суди вона дає змогу підвищити ефективність їхньої роботи на всіх етапах проходження справи.

Відсутність системного підходу до процесів інформатизації, існуючий розрив між сучасними засобами та наявними потребами вимагають сьогодні невідкладного свого вирішення в контексті можливості реального впровадження інформаційних технологій в судову діяльність.

Подальша інформатизація адміністративних судів, на нашу думку, не тільки зможе підвищити рівень організації праці суддів, а й пришвидшить розгляд ними адміністративних справ на будь-якій стадії процесу, збільшить для них період часу для аналізу справ, надасть їм можливість для повнішого та більш оперативного оброблення статистичних даних, забезпечить належний та ефективний пошук інформації, її надійність і конфіденційність, а також створить передумови для своєчасного поширення судової практики, пов'язаної, найперше, з постійними змінами норм процесуального права.

Принципово новим напрямком інформатизації судів має стати створення комп'ютерних систем протоколювання судових засідань, засобів автоматизованого збору та аналізу первинної судової інформації. Здійснення уніфікації системи первинних інформаційних ресурсів значною мірою сприятиме формуванню реальних умов для ефективної інформаційної взаємодії судів різних інстанцій.

Досвід використання комп'ютерних інформаційних систем і технологій у судочинстві свідчить, що основними тенденціями їх сучасного розвитку мають стати: удосконалення форм та методів керування системою інформаційно-аналітичного забезпечення; інте-

грація комп'ютерних банків даних; впровадження новітніх комп'ютерних інформаційних технологій для ведення обліків подібних за змістом адміністративних справ; налагодження ефективного взаємобміну інформацією в адміністративних судах України.

Уведення в дію новітніх технологій інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності адміністративних судів зумовлює якісні зміни у їх роботі, зокрема, завдяки спільному обговоренню проблем і шляхів вирішення адміністративних справ з провідними фахівцями судових органів, ВАСУ та Міністерства юстиції України.

Суттєво підвищити ефективність роботи адміністративних судів можна за умови впровадження у них сучасної автоматизованої системи інформаційно-аналітичного забезпечення з використанням новітніх технологічних й програмних засобів. Одним із таких можливих заходів є реалізація проекту USAID «Справедлива, незалежна та відповідальна судова влада України», спрямованого на підвищення продуктивності та покращення якості здійснення правосуддя суддями шляхом впровадження сучасних інформаційних технологій, розробки та застосування систем уніфікованого автоматизованого діловодства тощо [15].

Ці рекомендації значною мірою сприятимуть удосконаленню інформаційного обслуговування основних напрямів діяльності адміністративних судів, скороченню часових та трудових витрат на обробку зібраної інформації, підвищенню достовірності вихідних даних, збільшенню функціональних можливостей складання різних форм звітної інформації.

Тобто сучасна стратегія розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення адміністративного судочинства має полягати в оптимізації його інформаційного забезпечення та відповідності принципам дії сучасних технологій.

Висновки. Отож вважаємо, що найоптимальнішого вирішення завдань сучасного інформаційно-аналітичного забезпечення адміністративного судочинства можна досягнути шляхом: впровадження єдиної державної політики щодо інформаційного забезпечення судів; удосконалення організаційно-кадрового забезпечення їх інформаційних підрозділів; створення умов для ефективного функціонування інформаційних обліків адміністративних справ і забезпечення їх повноти; переоснащення інформаційних підрозділів в адміністративних судах сучасною потужною комп'ютерною технікою; удосконалення комп'ютерних робочих місць для суддів; подальшої комп'ютеризації інформаційних обліків; упровадження сучасних інформаційних технологій. Звісно, що для вирішення цих завдань необхідними є не тільки фінансові гарантії, а й удосконалена нормативна база, котра спромож-

на забезпечити чітку регламентацію діяльності інформаційно-аналітичних підрозділів адміністративних судів на місцях.

1. Барбара В. П. Використання комп'ютерних технологій у судочинстві / В. П. Барбара // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 1 (65). – С. 36–39.

2. Основи інформаційних систем: навч. посібник / В. Ф. Ситник, Т. А. Писаревська, Н. В. Єршоміна, О. С. Краєва; за ред. В. Ф. Ситника. – К.: КНЕУ, 1997. – 252 с.

3. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії і практики: монографія / за ред. Р. А. Калужного, В. О. Шамрая. – К.: АДПС України, 2002. – 296 с.

4. Нестеренко О. В. Основи побудови інформаційно-аналітичних систем органів державної влади / О. В. Нестеренко. – К.: Наук. думка, 2005. – 628 с.

5. Красноступ Г. Організаційно-правові аспекти необхідності реформування сучасного інформаційного законодавства / Г. Красноступ // Право України. – 2005. – № 9. – С. 81–83.

6. Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій: Указ Президента України від 20 жовтня 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.president.gov.ua/documents/3398.html.

7. Про захист осіб у зв'язку з обробкою персональних даних і вільним обігом цих даних: Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради Європейського Союзу від 24.10.1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.evropa.eu.int/ISPO/legal/en/dataprot/directiv/directiv.html.

8. Ліпкан В. А. Консолідація інформаційного законодавства України: монографія / В. А. Ліпкан, М. І. Дімчогло; за заг. ред. В. А. Ліпкана. – К.: ФОП О. С. Ліпкан, 2014. – 416 с.

9. Цимбалюк В. С. Концепція кодифікації законодавства України про інформацію / В. С. Цимбалюк // Інформаційні технології в глобальному управлінні: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 29.10.2011 р.). – К.: ФОП Ліпкан О. С. – С. 73–91.

10. Мовчан А. В. Актуальні проблеми підготовки фахівців у галузі застосування сучасних інформаційних технологій / А. В. Мовчан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/nvkpu.

11. Адміністративна юстиція: європейський досвід і пропозиції для України / авт.-упоряд. І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда. – К.: Факт, 2003. – 536 с.

12. Сегай М. Концептуальні засади інформатизації судочинства / М. Сегай // Вісник Академії правових наук України. – 2000. – № 4. – С. 193–200.

13. Положення про автоматизовану систему документообігу суду: рішення Ради суддів України від 26.11.2010 р. № 30 // Вісник Верховного Суду України. – 2010. – № 12.

14. Про утворення науково-консультативної ради з питань інформаційно-технічного забезпечення: наказ Державної судової адміністрації України від 04.01.2013 р. № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://court.gov.ua/dsa/14/N22013/>.

15. Арсірій Р. О. Перспективи впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій в судах / Р. О. Арсірій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: apdp.in.ua/v68/73.pdf.

Бабяк Н. В. Состояние и проблемы информационно-аналитического обеспечения деятельности административных судов Украины

Проанализировано общее состояние информационно-аналитического обеспечения функционирования административных судов Украины, его составные элементы и условия осуществления. Раскрыта сущность проблем в этой сфере, предложены пути и методы их решения. Доказано, что только целенаправленное и научно обоснованное использование системы информационно-аналитического обеспечения является одним из факторов, определяющих эффективность деятельности административных судов по защите прав и законных интересов граждан в отношениях с органами государственной власти.

Ключевые слова: административные суды, информационно-аналитическая деятельность, информационные ресурсы, нормативно-правовое и кадровое обеспечение административного судопроизводства.

Babiak N. V. Condition and problems of information and analytical support of administrative courts of Ukraine

The article analyzes general state of information and analytical support of administrative courts of Ukraine, its components, conditions of informational and analytical activities. The essence of problems and suggested ways and means to solve them are highlighted. A lot of attention is paid to information and analytical support of administrative courts, which are an important type of supporting activity in implementation of their functions. It has been proved that the establishment of information analysis system in administrative courts does not only require extra staff, but also relieves judges from functions unusual to them. The basic functions of information and analytical support of administrative courts aimed providing of timely judge information corresponding to the requirements of timeliness, completeness of data for decision making and execution of administrative affairs are highlighted.

It had been proved that the implementation of information and analytical activities should comply with principles such as timeliness, commitment, consistency, accuracy, completeness, constant monitoring, validity and clarity of the findings.

The article deals with some aspects of the improvement of information and analytical support of administrative courts. In particular, attention is focused on the need to improve the legal regulation of information support of administrative justice, which is proposed to organize departmental regulations, reduce them to a single legal document which should provide a comprehensive solution of problems related to information and legal support of administrative courts.

It was found that staff assistance of information departments of administrative courts requires substantial reorganization because it currently does not meet modern requirements. According to the author, the problems of training in the application of modern information technologies need further resolution of the legislative, organizational, educational, material and technical levels. In addition, it is

important to use the experience of European administrative courts, which depending on their specialization includes the first formulation of the basic requirements for training specialists in information and analytical support. To solve the problem of reducing the excessive workload of judges it is proposed to introduce modern technologies of information processing. Color components of information and computer technologies in the work of the courts are displayed with this purpose.

The prospects of information support of the activity of courts are explored in this article. It is emphasized that the creation of computer logging system of hearings, means of automated information gathering and analysis of primary judicial information should be a fundamentally new direction of information support of courts. Implementation of unification system of primary information resources greatly facilitates the formation of real conditions for effective information interaction between the courts of different instances. It has been proved that the modern strategy of system development of information and analytical support of administrative proceedings should be to optimize its information security providing and comply with the principles of modern technologies. This should in the future help to overcome all obstacles in information support of administrative courts and increase their effectiveness in dealing with various administrative matters.

Key words: *administrative courts, informational and analytical activities, information resources, regulatory and staff assistance of administrative legal proceedings.*

Стаття надійшла 5 серпня 2016 р.

УДК 342.951:351.132.6

В. А. Бондаренко

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НОРМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА У ПЕРІОД АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ДО ВИМОГ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Присвячено питанням дослідження напрямів підвищення ефективності адміністративного права у період адаптації національного законодавства до вимог Європейського Союзу в контексті механізму правового регулювання.

Розглядається досвід європейських країн щодо вибору критеріїв ефективності, об'єктивних чинників, які впливають на результативність застосування правових норм, засобів і методів галузевого регулювання, спрямованих на підвищення дієвості норм права.

Ключові слова: *адміністративне право, механізм правового регулювання, ефективність, європейський досвід.*